

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

28 ianuarie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Ursache Petru,

Judecători – Timofti Vladimir, Covalenco Elena, Gordilă Nicolae, Arhiliuc Ion,

a judecat în ședință publică recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura Curții de Apel Chișinău, Brigai Sergiu împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 aprilie 2013 în cauza penală privindu-i pe

Tudoreanu Andrei Vasile, născut la 11 august 1981, originar din s. Răciula, r-nul Călărași, domiciliat în mun. Chișinău, str. Alba Iulia 204;

Pasat Alexandru Alexandru, născut la 03 decembrie 1984, originar din or. Bălți, domiciliat în mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor 47/2 ap. 2

termenul de examinare a cauzei fiind:

- în prima instanță din 06.12.2010 până la 28.12.2012;
- în instanța de apel din 12.02.2013 până la 18.04.2013;
- în instanța de recurs din 17.09.2013 până la 28.01.2014;

Procedura de citare a fost legal executată.

S-au prezentat:

Procurorul Crijanovschi Sergiu, care și-a susținut recursul declarat, solicitând admiterea acestuia.

Avocații Amihalachioaie Gheorghe și Conțescu Mihail și inculpații Tudoreanu Andrei și Pasat Alexandru, care au solicitat respingerea recursului declarat de procuror.

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție asupra recursurilor în cauză în baza actelor din dosar,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 28 decembrie 2012, Tudoreanu Andrei și Pasat Alexandru au fost achitați de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 44, 324 alin. (3) lit. b) Cod penal, din motiv că fapta inculpaților nu întrunește elementele infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală, Tudoreanu Andrei și Pasat Alexandru au fost puși sub învinuire pentru faptul, că ei exercitând funcții de inspectori ai secției Misiuni Speciale a Departamentului Poliție a Ministerului Afacerilor Interne RM, fiind persoane cu funcții de răspundere, acționând prin înțelegere prealabilă, au pretins mijloace financiare, ce nu li se cuvin, în proporții deosebit de mari, pentru a îndeplini unele acțiuni ce intră în obligațiile sale de serviciu, în următoarele circumstanțe:

La 08 noiembrie 2010, Tudoreanu Andrei a raportat șefului Direcției Misiuni Speciale a Ministerului Afacerilor Interne că deține informația, precum că factorii de decizie ai SRL „Autosevtrans” în persoana lui Severin Vasile, dețin certificate false de corespundere a normelor ecologice, care au fost trecute din euro III în euro IV. Cercetarea informației în cauză i-a fost repartizată pentru examinare inspectorului secției misiuni speciale a Direcției Misiuni Speciale a Departamentului Poliție a Ministerului Afacerilor Interne, Tudoreanu Andrei. La 09 noiembrie 2010, Tudoreanu Andrei și Pasat Alexandru, acționând de comun acord, l-au telefonat pe Severin Vasile și i-au stabilit o întâlnire în regiunea Primăriei mun.Chișinău.

În cadrul discuției, aceștia i-au comunicat ultimului că urmează să-i însoțească în biroul acestora de serviciu nr.180, amplasat în blocul D, nivelul II al imobilului din mun.Chișinău, bd Ștefan cel Mare 180. În biroul de serviciu, Tudoreanu Andrei și Pasat Alexandru i-au comunicat lui Severin Vasile că întreprinderea pe care o conduce dispune de certificate false de corespundere a normelor ecologice, care au fost trecute din euro III în euro IV, iar în cazul în care nu le va transmite acestora suma de 7 500 Euro, va fi atras la răspundere penală pentru faptul falsificării certificatelor și vor sista activitatea economică a SRL „Autosevtrans”. A doua zi, aceștia l-au telefonat din nou pe Severin Vasile și i-au stabilit acestuia o întâlnire în mun. Chișinău, str. Albișoara.

În cadrul discuției, Severin Vasile le-a comunicat că are nevoie de timp suplimentar pentru colectarea mijloacelor financiare extorcate, la care ultimii i-au comunicat să facă rost de mijloacele financiare în timp restrâns.

La 11 noiembrie 2010, Tudoreanu Andrei înregistrează în R-2 a Comisariatului de Poliție sect. Buiucani, mun.Chișinău, informația referitor la faptul falsificării de către Severin Vasile a unor certificate de corespundere a normelor ecologice, care au fost trecute din euro III în euro IV pentru automobilele SRL „Autosevtrans”.

Ulterior, la 13 noiembrie 2010, Severin Vasile, i-a telefonat pe Tudoreanu Andrei și Pasat Alexandru și le-a comunicat că a făcut rost de mijloacele financiare pretinse, ultimii urmînd să se apropie în or. Strășeni pentru a le primi.

La data de 17 noiembrie 2010, seara, Tudoreanu Andrei și Pasat Alexandru, l-au telefonat pe Severin Vasile, comunicîndu-i că se află la domiciliul ultimului în or. Strășeni, str. Mihai Eminescu, întrebîndu-l totodată dacă banii sunt la el, la ce ultimul le-a răspuns afirmativ, însă deoarece el nu se afla în or.Strășeni, au convenit să se întâlnească a doua zi.

Astfel, la 18 noiembrie 2010, în prima jumătate a zilei, Severin Vasile i-a telefonat pe Tudoreanu Andrei și Pasat Alexandru, însă ultimii nu i-au răspuns. În seara acelei zile, Tudoreanu Andrei și Pasat Alexandru l-au telefonat pe Severin Vasile și i-au comunicat că se află la domiciliul ultimului în or. Strășeni, str. Mihai Eminescu, stabilindu-i o întâlnire în decurs de 15 minute. Apropiindu-se de domiciliu, Severin Vasile a constatat că Tudoreanu Andrei și Pasat Alexandru nu se aflau la fața locului. Telefonîndu-i, aceștia i-au comunicat că au fost nevoiți să plece de urgență în mun.Chișinău, întrucît au fost chemați la serviciu.

3. Procurorul a declarat apel împotriva sentinței, în care a solicitat casarea acesteia ca ilegală, cu rejudecarea cauzei și condamnarea inculpatului conform învinuirii înaintate.

Autorul apelului a solicitat pronunțarea unei decizii interlocutorii prin care să fie constatată pronunțarea hotărîrii cu încălcarea art. 331 Cod procedură penală și a drepturilor participanților la proces.

În motivarea apelului, procurorul a indicat că, soluționarea cauzei și adoptarea sentinței s-a efectuat contrar principiilor generale de efectuare a justiției, fără cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a probelor prezentate și administrate și cu încălcarea prevederilor art. 384 alin.(3) Cod procedură penală.

A considerat că, sentința este bazată pe niște concluzii greșite, fără a fi efectuată analiza probelor în raport cu elementele de fapt constatate, instanța eronat indicând că, acuzarea nu a determinat ce acțiuni/inacțiuni concrete urmau să întreprindă inculpații în raport cu atribuțiile lor de serviciu.

La acest capitol instanța, a dat dovadă de lipsă de imparțialitate, neglijând faptul că inculpatul Tudoreanu Andrei avea în gestiunea sa materialul pe faptul falsificării carnetelor „Euro” utilizate de întreprinderea gestionată de Severin Vasile, respectiv materialul era înregistrat în Registrul 2 a altor informații cu privire la infracțiuni, iar inculpații Tudoreanu Andrei și Pasat Alexandru extorcau bani de la Severin Vasile pentru a nu înregistra infracțiunea. Suplimentar, instanța abuziv a declarat în sentință că, inspectorii de poliție nu erau competenți de a adopta vreo hotărâre pe marginea cazului dat, iar aceste fapte nu corespund realității, fiindcă ultimii extorcau bani pentru a nu înregistra infracțiunea și a nu da curs materialelor către organul de urmărire penală.

La emiterea sentinței, contrar pct.19 al Hotărârii Plenului CSJ a RM nr.5 din 19 iunie 2006 „privind sentința judecătorească” instanța nu a asigurat corespunderea părții descriptive a ei cu circumstanțele constatate în ședința de judecată, respectiv la întocmirea sentinței, instanța nu a îndeplinit toate cerințele art. 394 Cod de procedură penală și nu a soluționat toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală. Mai mult ca atât, instanța nu a luat în considerație mijloacele materiale de probă, în special interceptările comunicărilor inculpaților cu Severin Vasile, înscrisurile prezentate Direcției Misiunii Speciale a MAI privind lipsa informațiilor înregistrate de polițiștii Tudoreanu Andrei și Pasat Alexandru referitoare la faptele de corupere activă din partea lui Severin Vasile, astfel, aceste probe incontestabil demonstrează prezența tuturor elementelor infracțiunii.

La fel, instanța nu a reflectat corect declarațiile inculpaților, care au indicat că au purtat discuții cu Severin Vasile cu referire la sumele de bani ce urmau a fi primite de la acesta doar cu scopul de a obține mai multă informație pe caz.

Din declarațiile inculpaților au rezultat acțiuni cu caracter abuziv ce contravin intereselor funcției deținute și au format latura obiectivă a infracțiunii de corupere pasivă.

Totodată, instanța nu s-a expus privind motivele de respingere a probelor puse la baza acuzării.

Contrar prevederilor art. 101 din Codul penal, instanța a respins ca probă înregistrările comunicărilor efectuate independent de Severin Vasile ca reacție la acțiunile ilegale ale polițiștilor.

Motivul instanței, precum că comportamentul martorului Severin Vasile a fost unul provocator, nu este argumentat, ceea ce denotă neimparțialitatea instanței și contravine principiilor de înfăptuire a justiției.

Astfel, a considerat că prima instanță, la analiza circumstanțelor cauzei și probelor prezentate de acuzarea de stat, greșit a calificat totalitatea semnelor obiective și subiective ale faptelor prejudiciabile incriminate lui Tudoreanu Andrei și Pasat Alexandru, toate constituind o infracțiune concretă prevăzută de legea penală (art. 324 alin. (3) lit. b) Codul penal).

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 aprilie 2013, a fost respins apelul procurorului ca nefondat, cu menținerea sentinței, fără modificări.

Instanța de apel a reținut, că prima instanță corect, legal și întemeiat a adoptat o sentință de achitare în privința lui Tudoreanu Andrei și Pasat Alexandru de sub învinuirea adusă în baza art. 324 alin. (3) lit. b) Cod penal, pe motiv că fapta inculpaților nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

5. În recursul ordinar declarat de procuror se solicită casarea deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecători.

Recurentul, invocând ca temeiuri de declarare a recursului - art. 427 alin.(1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală, menționează următoarele:

- Soluția precum că inculpații nu erau abilitați cu dreptul de a porni sau a refuza în pornirea urmăririi penale, nefiind realizată latura obiectivă a infracțiunii, se bazează pe concluzii greșite, fără a fi analizate probele în raport cu elementele de fapt constatate, eronat indicând că partea acuzării nu a determinat ce acțiuni/inacțiuni concrete urmau să întreprindă inculpații în legătură cu atribuțiile lor de serviciu.

- La fel, instanța de apel eronat a ajuns la concluzia că inspectorii de poliție Tudoreanu Andrei și Pasat Alexandru nu erau competenți de a adopta vreo hotărârire pe marginea cazului cu referire la Severin Vasile, fapt combătut de pct. 25 a instrucțiunii privind modul de primire, înregistrare, evidență și examinare a sesizărilor despre infracțiuni.

- Recurentul a menționat că, în situația când latura obiectivă a componentei art. 324 Cod penal prevede că fapta de pretindere sau primire a banilor urmează a fi efectuată în exercitarea funcției persoanei publice, în speță, că inspectorii de poliție Tudoreanu Andrei și Pasat Alexandru îl invitau pe Severin Vasile în clădirea MAI, unde extorcau de la el bani în mărime de 7 500 euro, pentru a nu înregistra infracțiunea, nu poate fi invocat că acțiunile acestora au legătură cu atribuțiile lor de serviciu.

- Instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a fost realizată prin stabilirea eronată a faptelor.

- Este menționat faptul că, instanțele de judecată au dat o apreciere unilaterală și subiectivă a probelor acumulate la urmărirea penală și examinate în cadrul procesului judiciar, iar concluziile acestora sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

- Mai mult, versiunile înaintate de inculpați au drept scop eschivarea ultimilor de la răspunderea penală, nefiind justificate prin probe concludente ce ar corobora între ele.

6. Verificând argumentele recursului ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi admis din următoarele motive.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală (red. 27.10.2012), instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori

numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărîrea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal lărgit constată, că instanța de apel la examinarea apelului declarat nu a respectat cerințele art. 414 Cod de procedură penală, nu a răspuns la modul convenit la toate motivele invocate de procuror, în legătură cu ce în baza temeiului pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală urmează a fi casată decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, deoarece această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Potrivit apelului declarat de procurorul Brînză Victor (vol. III, f.d. 82-86) criticîndu-se legalitatea și temeinicia sentinței se invocă următoarele:

- hotărîrile sunt bazate pe niște concluzii greșite formulate de instanță fără a fi efectuată analiza corespunzătoare a probelor în raport cu elementele de fapt constatate cu privire la faptele inculpaților;

- instanțele au neglijat faptul că inculpatul Tudoreanu Andrei avea în gestiune materialul pe faptul falsificării carnetelor „Euro”, utilizate de întreprinderea gestionată de Severin V., respectiv materialul era înregistrat în Registrul 2 a altor informații cu privire la infracțiuni, iar inculpații Tudoreanu Andrei și Pasat Alexandru extorcau bani de la Severin V. pentru a nu înregistra acțiunea și pentru a nu da curs materialelor către organul de urmărire penală;

- instanțele nu au luat în considerare mijloacele materiale de probă, în special interceptările comunicărilor inculpaților cu Severin Vasile, înscrisurile prezentate de Direcția Misiuni Speciale a MAI privind lipsa a careva informații înregistrate de polițiștii Tudoreanu Andrei și Pasat Alexandru referitoare la fapte de corupere activă din partea cet. Severin V., or aceste probe incontestabil demonstrează prezența tuturor elementelor infracțiunii;

- instanțele nu au reflectat corect declarațiile inculpaților, care au declarat că au purtat discuții cu Severin V. cu referire la sume de bani ce urmau a fi primite de la acesta, doar cu scopul de a obține mai multă informație pe caz. Din declarațiile date de inculpați, rezultă acțiuni cu caracter abuziv ce contravin intereselor funcției deținute de inculpați și formează latura obiectivă a infracțiunii de corupere pasivă;

- declarația instanței că comportamentul martorului Severin V. este provocator, fără a motiva această poziție, denotă imparțialitatea instanței și contravine principiilor de înfăptuire a justiției;

- instanțele, la analiza circumstanțelor cauzei și probelor prezentate de acuzarea de stat, greșit au calificat totalitatea semnelor obiective și subiective ale faptelor prejudiciabile incriminate lui Tudoreanu Andrei și Pasat Alexandru și care constituie o infracțiune concretă prevăzută de legea penală - art. 324 alin. (3) lit. b) Cod penal;

- instanța de apel unilateral a analizat circumstanțele cazului, fiindcă latura obiectivă a componenței art. 324 din Codul penal prevede, că fapta de pretindere sau primire a banilor urmează a fi efectuată în exercitarea funcției persoanei publice, iar în cazul nostru polițiștii Tudoreanu Andrei și Pasat Alexandru în exercițiul funcției îl invitau pe Severin V. în clădirea MAI, unde extorcau de la el bani în mărime de 7 500

euro, pentru a nu înregistra infracțiunea și pentru a nu da curs materialelor către organul de urmărire penală, pe faptul falsificării carnetelor „Euro” utilizate de întreprinderea gestionată de Severin V., materiale ce se aflau în gestiunea lui Tudoreanu Andrei;

- instanțele greșit au concluzionat că formularea învinuirii nu corespunde în totul cu încadrarea juridică a acțiunilor, deoarece învinuirea conține toate elementele componente de infracțiune încriminată inculpaților, acestea fiind probate prin probe pertinente și concludente;

- a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Tudoreanu Andrei și Pasat Alexandru să fie condamnați în baza art. 324 alin. (3) lit. b) Cod penal, primul la 10 ani închisoare și cu amendă în mărime de 1500 unități convenționale, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 5 ani, iar al doilea la 7 ani închisoare și cu amendă în mărime de 1000 unități convenționale, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 5 ani”.

Anume asupra acestor motive invocate în apel de procurorul Brînză Victor, instanța de apel nu s-a pronunțat sau s-a pronunțat superficial, fără argumentarea cuvenită.

Totodată, Colegiul lărgit mai constată, că potrivit literaturii de specialitate *pretinderea* presupune cererea insistentă sau formularea unei pretenții vizînd oferte, bani, titluri de valoare, alte bunuri sau avantaje patrimoniale ce nu i se cuvin persoanei cu funcție de răspundere. Pretinderea nu implică neapărat satisfacerea pretenției formulate de făptuitor. În cazul pretinderii, inițiativa întotdeauna aparține făptuitorului. Pretinderea poate fi exteriorizată prin cuvinte, gesturi, scrisori sau orice alt mijloc de comunicare. Nu este necesar ca cererea să fie astfel formulată încît să poată fi înțeleasă de oricine. Este suficient ca, în raport cu împrejurările concrete, ea să fie inteligibilă pentru cel căruia i se adresează.

În această ordine de idei, Colegiul lărgit enunță, că instanța de apel în motivarea soluției a descris practic motivarea sentinței, fără a se pronunța pe motivele apelului declarat de procuror, și anume asupra materialului privind falsificarea carnetelor „Euro”, utilizate de întreprinderea SRL „Autosevtrans” – gestionată de Severin Vasile, care au fost trecute din „euro III” în „euro IV”, care se afla în gestiunea inculpatului Tudoreanu Andrei, iar înregistrarea acestei infracțiuni și predarea materialelor respective către organul de urmărire penală ținea de obligațiunea inculpatului.

Instanța de apel nu a verificat interceptările convorbirilor telefonice ale inculpaților cu Severin Vasile, dar și înscrisurile prezentate de Direcția Misiuni Speciale a MAI, privind lipsa a careva informații înregistrate de polițiștii Tudoreanu Andrei și Pasat Alexandru referitoare la fapte de corupere activă din partea lui Severin Vasile.

Instanța de apel, de asemenea, nu a verificat declarațiile inculpaților, care au confirmat că au purtat discuții cu Severin Vasile cu referire la sume de bani ce urmau a fi primite de la acesta, cu scopul de a obține mai multă informație pe caz.

Circumstanțele expuse atestă în mod lucid că, instanța de apel nu a judecat apelul procurorului în condițiile legii, deoarece nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și a adoptat o hotărâre, care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală instanța de recurs casează hotărîrea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept, prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului de pe rol, casării totale a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de procuror în apel și ținând cont de motivele casării deciziei atacate să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată.

7. Pentru aceste motive, în conformitate cu art. 434, art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura Curții de Apel Chișinău, Brigai Sergiu, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 aprilie 2013 în privința lui **Tudoreanu Andrei Vasile** și **Pasat Alexandru Alexandru**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată în ședință publică la 18 februarie 2014, ora 09⁵⁰.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Covalenco Elena

Gordilă Nicolae

Arhiliuc Ion